Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colonă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 147. Brașov, Vineri, 5 (17) Iulie. 1896.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Iulie 1896 st. v. s'a deschis nou abonament la care invitâm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șése luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șése luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonarea se póte face mai ușor prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Réua lor consciință.

In ținutul Hunedórei, puținii Ungurî, carî trăesc pe-acolo ca funcționarî, proprietarî de moșii etc. se deșteptă nóptea din somn de têmă, că Românii țin sfătuirî ascunse prin biserici și fac conjurațiunî în medj de nópte contra lor.

Care este causa marei lor neliniște? De unde isvoresc acele vedenii, ce-i deșteptă din somn și-i fac sĕ se cutremure?

In fața marei întrunirî publice, ce s'a ținut Sâmbăta trecută în Paris și care, în numele libertății, a justiției și a umanității, și-a ridicat glasul sĕu valoros în favórea popórelor asuprite și nedreptățite din statul ungar, diarele maghiare de tótă colórea strigă și țipă, că Maghiarii și Ungaria au ajuns sĕ fiă obiectul celor mai nerușinate atacurî din partea unor agitatorî naționaliștî românî, sêrbî etc., carî umple lumea de minciunî despre tirănia Maghiarilor și despre nemilósa asuprire a Slavilor și Românilor din Ungaria.

Décă se simt așa de nevinovațî, décă tóte câte se spun despre ei și despre Ungaria sunt minciunî, atuncî de ce se irită așa de mult, de ce sunt așa de amărîte foile ungurescî pentru sgomotul, ce se face în lume cu nisce „minciunî“ și „false acusațiunî“?

Intre cei ce se silesc în tot chipul a goni vedeniile și spiritele rele, ce vin sĕ neliniștéscă sufletele patrioților stăpânitorî dela noi, e și Săcuiul Bartha dela „Magyarország“. Ca mare oposițional, ce este, el firesce caută a arunca tótă vina pentru periculósa opiniune publică, ce se formézá în Europa în contra Ungurilor, în spinarea guvernului, care a negligiat, de-a lumina streinătatea cum se cuvine și n'a sciut sĕ folosésca fondurile și influența, de care dispune, pentru a paralisa acel pericul.

Dér d-l Bartha Miklos, în nisuința acésta, se apropiă întru câtva de adevĕr, însĕ numai în ce privesce descrierea acelui pericul, de care se vĕd amenințațî adĭ Maghiarii, cu tóte sforțările, ce le fac bătênd toba cea mare a mileniului. „Trebue sĕ ținem sémă“ — dice el în „Magyarország“, — „că adversarii noștri au pornit rĕsboiul lor în numele libertății. Va sĕ dică ei se folosesc de cea mai susceptibilă devisă. Cine ar puté sĕ rĕmână indiferent vĕdênd o luptă, a căreia țintă finală este libertatea? Cu devisa libertății se făuresc acusațiunile contra nóstră: în Viena sub conducerea primarului de-acolo; în Bucurescî sub conducerea Ligei, ér în Paris sub conducerea unui fost ministru de esterne. Acusațiunile se susțin de anî de dile; repețite fiind de multe-orî, învinuirile încep sĕ fiă credute... Astfel se formézá contra nóstră o opiniune publică... Națiunea maghiară cea cavalerescă, curagiósă, iubitóre de libertate și tolerantă, din causa slăbiciunei guvernelor nóstre a devenit în ochii popórelor europene națiunea cea mai urgisită“.

Décă este așa, décă numai negligența guvernelor în a informa mai bine strĕinătatea asupra stărilor paradisice dela noi a causat tóte neajunsurile de până acum, atuncî de ce nu pot durmi liniștițî patrioții ungurî din Hunedóra? De ce-i mustră consciința diua și nóptea, gândindu-se la conlocuitorii lor românî?

Asta o înțeleg fórte bine cei dela „Magyarorszag“ și, firesce, că nu le vine la socotélă a merge cu sinceritatea până a spune adevĕrul despre acele curióse vedenii, carî răpesc conaționalilor aflătorî printre Românî liniștea sufletéscă, căcî de-ar spune-o, ar da înși-șî cea mai puternică armă în mânile acelora, carî îi acusă, că calcă libertatea conlocuitorilor lor.

Minciuna póte sĕ causeze multe neplăcerî celuia, contra căruia se îndréptă. Nu póte însĕ nicî-odată sĕ prindă rădĕcină fată cu adevĕrul, séu cel puțin nu póte avé efect pentru durată.

Când însĕ înși-șî Ungurii recunosc, că de anî de dile se susțin acusațiunile contra Maghiarilor în opiniunea publică europénă, care s'a format în contra lor; când în mijlocul celor mai marî triumfurî, ce pretind, că le-au dobêndit de când s'au sălășluit în Europa, îi ustură așa de mult resoluțiunea luată la Paris de adunarea ținută sub președința fostului ministru Flourens: atuncî dieu nu mai póte fi vorba de minciunî, ci numai de-o tristă realitate, care nu se sterge prin aceea, că „Pesti Naplo“ insultă pe Flourens numindu-l „cel mai impertinent vênător de reclame“.

Ungurii din Hunedóra vor sci mai bine, ce sĕ crédă despre aceste desperate demersurî.

Impăcarea României cu Grecia.

Privitor la reluarea relațiunilor diplomatice ale guvernului român cu Grecia, cetim în *„Epoca“* din Bucurescî următórele:

In primăvara anului 1892 a încetat din viéță la Nizza archimilionarul Zappa. El a lăsat o avere de peste 20 milióne de lei, o sumă enormă, pe care a agonisit'o în România în timp pe vre-o 30 de anî.

La vêrsta de 20 de anî a venit în țéră fără a avea absolut nicî o avere; dându-se drept Român macedonean, cu timpul i-s'a recunoscut și calitatea de cetățean român.

Spre uimirea tututrora el a lăsat întrégă sa avere statului grecesc, desmoștenind pe rudele sale și nelăsând nicî un ban pentru instituțiile culturale ale țĕrii unde s'a îmbogățit atât de repede.

Legile nóstre însĕ nu permit ca un stat străin sĕ moștenéscă imobile și guvernul conservator a deferit casul justiției. In același timp au intervenit și moștenitorii de sânge ai decedatului și punerea lor în posesiunea imensei averî.

Pe atuncî isbucnise în Grecia crisa financiară, care durézá și adĭ. Guvernul grecesc a alergat la miliónele lui Zappa în speranță, că va putea sĕ salvese situația financiară a statului și a cerut guvernului român ca Grecia sĕ fiă pusă imediat în posesia averei. D-l Al. Lahovari a rĕspuns însĕ guvernului gresc sĕ se adreseze justiției române.

De aicî a isbucnit conflictul diplomatic dintre România și Grecia, acésta din urmă pretindênd, că diferendul sĕ fiă tranșat pe cale diplomatică, ér guvernul nostru deferind casul justiției.

Ministru plenipotențiar al Greciei era la acea vreme d-l *Paparigopulos*, un om nervos, nerăbdător și fórte șovinist. Pentru d-sa testamentul era inatacabil și nu i-se părea anormal, ca o chestiune de drept sĕ fiă resolvată pe cale diplomatică, cu încunjurarea instanțelor judecătorescî.

D-l Al. Lahovari a refusat categoric sĕ dea satisfacere pretențiunilor Greciei. Drept consecință, guvernul grecesc de atuncî a rechemat pe representanții sĕi diplomaticî și consularî din țéră, credênd, că prin acéstă mĕsură pripită va face impresie asupra guvernului român.

Faptul guvernului grecesc n'a produs însĕ nicî un efect.

D-l Al. Lahovari a supus casul celor mai distinșî jurisconsulțî străinî, carî au

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Michail Kogălniceanu

— Publicistul —

Inainte de a părăsi țéra spre a se duce sĕ studieze în străinătate, Kogălniceanu dedese semne de precocitate literară ca nicî unul din contimporanii sĕi. La 1834 adecă în vârstă numai de 17 anî, el publicase viața poetului Chrisoverghi. In Berlin el se făcù cunoscut printr'un articol tipărit în *Magasin für die Literratur des Ausslandes* asupra literaturii moldovenescî (1836) și printr'un studiu în limba francesă asupra istoriei, moravurilor și limbei Țiganilor (1837), pe care-l scrie după îndemnul lui Alexandru Humboldt. In fine, tot în acel an, el dete la lumină întâiul volum din *Histoire de la Valachie, de la Moldavie et des Valaques Transdanubiens.* Planul acestei scrierî, cu deosebire interesantă pentru noi cuprindea trei volume: întâiul, istoria vechei Dacii și a coloniilor romane până la întemeiarea principatelor, precum și istoria Valachiei până la încheiarea păcii dela Iașî (1791); al doilea, istoria Moldovei dela descălecarea lui Dragoș tot până la pacea dela Iașî; al treilea, istoria amêndoror principate până la 1834, împreună cu un tablou al datinelor, obiceiurilor, legilor, transacțiilor comerciale, și o dare de sémă asupra limbei și literaturii Românilor.

Din nenorocire, planul, așa cum îl concepuse autorul, nu se realisă pe deplin, și ceea-ce avem astădĭ este numai volumul întâiu, opera încă a unui debutant, dér a unui debutant care promite un istoric de valóre. Până atuncî, singura istorie națională publicată dincóce de Carpațî erau cele două volume ale lui Aron Florian, carî se terminau cu mórtea lui Mihai Viteazul. Décă opera lui Aron Florian avea avantajul unei limbî vigurόse, scrierea lui Kogălniceanu îî era superióră prin faptul că întroducea în cercetările sale capitole privitóre la viéța socială, literară și politică, la instituțiile publice ale Românilor, despre carî Florian nu pomenea nicî măcar în treacăt. Dela întâia sa aparițiune pe arena publicității, Kogălniceanu dovedea înălțime de concepție și întindere de cercetărî, cunoscință seriósă de isvóre, pe când Florian se mărginea mai numai la Engel. Insĕ pe când Florian scria ca Român doritor de a-șî vedea țéra liberă și mare, de a deștepta în compatrioțiî sĕi mândria de sine și demnitatea națională, Kogălniceanu vedea pe lângă tóte acestea bunătatea părintéscă a Rusiei pentru Românî și necesitatea pentru aceșt'a de a sĕ lipi cât mai strîns de dênsa.

In adevĕr, étă ce cetim la pag. 403 a acestei opere, care întroduse pe Kogălniceanu în tainele musei Klio: „Adesea a fost acusată Rusia și este acusată chiar astădĭ de ambițiune, pentru că a voit sĕ'șî statornicéscă protecțiunea asupra Moldo-Valachiei. Dér pacea dela Adrianopol nu este óre cea mai puternică dovadă despre curățenia intențiilor ei? In protecțiunea Rusiei, eu vĕd numai dreptatea, un interes inspirat de dragostea creștinéscă pentru popórele nenorocite. De vécurî există o tradiție în Moldova și Valachia, care dice că mântuirea nóstră va veni dela Nord. Tóte ne légă de Rusia, ea este muma nóstră.... Noi suntem prea slabî; nu vom putea face nimic fără Rusia, care a fost în totdéuna apĕrătórea nóstră, care ne-a dat înapoi drepturile nóstre, libertățile nóstre, care ne-a înscris din nou în rêndul națiunilor și ne-a dat puțina civilisație ce posedăm.“

Și acestea le scria mâna lui Kogălniceanu după ce Rusia ne luase Basarabia la 1812, și pe când baronul de Rückmann înfurișase în textul Regulamentului acel articol, prin care Adunarea era oprită de a face o schimbare într'însul, chiar cu consimțĕmêntul Domnului, fără prealabila încuviințarea a Curții Suzerane și a Curții Protectóre!

Mulțî Românî se înșelaseră asupra intențiunilor rusescî când cetiră partea privitóre la Principate din Tractatul dela Adrianopol; dér aceștia se desamăgiră îndată ce vĕdură pe consulii rusescî dând

aprobat în tóte precedentele d-sale. Părerile lor împreună cu istoricul conflictului au fost publicate într'o „Carte Verde“.

După vr'un an şi jum., representantul unei marî puterî a încercat să stabilésčă o *împăcare între România şi Grecia.* Condiţiunile de împăcare neconvenind însă statului român, — demersul a rěmas infructuos.

Tratările de împăbare s'a reluat din nou anul acesta intermediar fiind d-l Goluchowsky, ministrul de esterne al Austro-Ungariei. E caracteristic însă, că „Fremdenblatt“, organul oficios al d-lui Goluchowsky, afirmă că numai înţelepciunei M. Sale Regelui se datoresce acéstă împăcare; despre guvern séu d-l Dim. Sturdza nu pomenesce cu obsolut nicî un cuvênt.

Carî sunt însě condiţiunile de împăcare, până acum nu se scie nimic.

Este însă mult mai important ceea ce scrie „Fremdenblatt“ în numěrul sěu din urmă.

Oficiosul ministerului de esterne din Viena, după ce aduce elogii mari M. Sale Regelui, spune că bunele relaţiunî dintre România şi Grecia sunt razimul principal în Balcanî al triplei alianţe, cu atât mai vêrtos, că Bulgaria, Serbia şi Muntenegrul „lasă mult de dorit în relaţiunile lor cu puterile centrale europene“.

Acéstă mărturisire a oficiósei vieneze nu este decât o confirmare indirectă a informaţiunilor nóstre privitóre la *încheiarea unei alianţe între România şi Grecia.*

Rostul acestei alianţe nu póte fi decât menţinerea echilibrului în Balcanî şi în special în Macedonia, la a cărei cucerire aspiră atât de mult Bulgaria.

Acelaş ḑiar mai scrie:

Aflăm că înainte de a se lua relaţiunile diplomatice cu Grecia, guvernul a dat instrucţii d-lui Zamfirescu, procuror la Curtea de Apel din Capitală, ca în afacerea succesiunei Zappa să ia conclusii în favórea statului grecesc. Aceste conclusii au fost respinse de secţia I a Curţii de Apel cu trei voturî, fiind două voturî pentru, ale d-lor Skina şi Iulian. Statul grecesc a făcut recurs în Casaţie. Somăm pe guvern să ne dea un comunicat décă e vr'o relaţiune între împăcarea cu Grecia şi între conclusiile dictate d-lui Zamfirescu în afacerea Zappa. Guvernul actul ar trebui să aibă francheţa guvernului conservator, care a publicat o Carte Verde asupra ruperei relaţiunilor cu Grecia. Până atuncî însě îl somăm sě declare cine a făcut primul pas spre împăcare.

La cestiunea congruei.

III.

(Articul final.)

Sě ne punem întrebarea: Óre biserica nóstră română gr. cat., în carî diecese séu părţî de diecesă şi-a conservat mai bine tipul sěu curat românesc, garantat prin scaunul Romei cu ocasiunea trecerei la unire a Românilor: în părţile, unde este păstorită de către cler congruat, orî acolo, unde turma sufletéscă a poporului român este păstorită din partea unui cler, ce trăesce singur din sudórea Românului, precum şi el îşî varsă sudórea pentru Român? Unde şi în carî părţî e esilată limba şi ḑiaristica română din sînul familiilor preoţescî, infiltrând prin acéstă spiritul renegatismului în inima întregului popor? In carî părţî se predică la îmormêntărî şi la alte funcţiunî, ba chiar şi în biserică de pe amvon limba maghiară, ba se şi cântă şi póte şi liturghia se servesce în limbă anti-canonică?

Aruncaţî o privire şi veţî vedé, că acestea tóte se întâmplă cu deosebire în acele părţî, unde clerul bisericei nóstre este mai mult séu mai puţin subvenţionat, orî chiar salarisat. Aicî se calcă în piciόre legăturile Unirei, aicî se vatěmă în ochii Românilor autoritatea S-lui scaun apostolic. Acéstă vătěmare şi procedură ilegală şi anti-canonică a îndemnat Roma, ca în tenórea instrucţiunei pentru archi-episcopii, episcopii şi ceilalţî ordinarî ai Ungariei se accentueză, că: *parochii şi catecheţii credincioşilor, ce nu grăesc limba maghiară, copiilor de scólă sě nu le dea instrucţia în limba maghiară mai înainte de ce se scolarii vor fi învěţat perfect limba acésta,* şi érăşî ca: *în predică sě nu se folosescă de limba magihară mai înainte de ce se vor fi convins, că fiiî parochiaiî o înţeleg bine!*

Că credincioşii au dat uitărei limba română maternă, cine pórtă vina? — Negreşit, că clerul. Preotul salarisat trebue să facă curte celor ce-l salariséză. Când unul séu mai mulţî dintre ómenii puterei l'au rugat sě predice unguresce la cutare îmormêntare, el numai decât s'a supus; când după acea i-au cerut sě predice unguresce şi în biserică, de asemenea s'a supus. Şi aşa încetul cu încetul, vrênd sě încungiure mănia lor, au ajuns sě calce în piciόre canónele bisericei şi, batjocurindu-şî religia şi ritul, au eliminat cu totul limba română din biserica strămoşéscă, ér astăḑî vedem aceste oi rătăcite cerênd înfiinţarea unui episcopat maghiar greco-catolic!

Acestea sunt urmările pierderei independenţei clerului.

După tóte acestea întreb: Óre consult şi iertat ar fi, ca clerul nostru sě-şî jertféscă libertatea şi independenţa sa morală, în schimb pentru o frântură de congruă, fără de care au trăit moşii şi strămoşii noştri?

Mi-se va replica, póte, din partea unora, că îndurăm multe neajunsurî şi în aceste împrejurărî ni-ar fi binevenit ajutorul congruei. Acestora le rěspund cu S. Scriptură: Ce folos va dobêndi omul tótă lumea, déca îşî va pierde sufletul sěu? Cu alte cuvinte: ce folos vom dobêndi un os de ros din congruă şi ne vom pierde libertatea şi influinţa asupra conducerei destinelor bisericei şi a naţiunei nóstre? Cătuşile ruşinóse cumpărate cu preţul congruei pe consciinţa clerului român, ar fi óre o recompensă potrivită pentru un cler cu trecut ca al nostru?...

Stăm în pragul conscrierei venitelor preoţescî; tipăriturile în scopul acesta s'au şi trimis protopopilor. Ar trebui sě ne adunăm la o conferenţă séu în gremiul diecesei, séu aiurea, la care sě ia parte câte un protopop şi preot din fiă-care tract. Aci sě desbatem causa în principiu. Mai înainte de tóte sě se constate, décă congrua póte sě aducă vre-un folos bisericei şi naţiunei nóstre şi décă putem noi óre sě-o primim aşa, cum ni-se îmbiă din mâna guvernului? Décă majoritatea ar decide, că ne trebue preţul sângelui libertăţii şi independenţei clerului român — ceea ce eu nu pot presupune, atuncî sě deliberăm, cum sě procurăm documentele recerute privitóre la venitur͡î. unde e protocolul visitaţiunei canonice? unde sunt convenţiunile, pe basa cărora trebue estradate documentele etc. etc. Ḑic, sě ne adunăm, ca sě nu ne risipim ca făina orbului.

După ce biserica nóstră şî-a crescut o inteligenţă mirénă, care spre fala şi mândria nóstră póte cuprinde loc în şirul inteligenţei din concertul popórelor Europei civilisate, apelez la inima ei iubitóre de neam şi o rog, ca sě ne stea în ajutor. Sě se pună în fruntea poporului ţěran şi sě afle mijlóce şi modalităţi, de-a uşura sórtea preoţilor noştri şi de a-i feri de cursele, ce 'i se întind astăḑî din partea celor ce vor sě-i facă slugile guvernului.

Dér închein. Congrua pe cale croită nu ne trebue, pentru-că ce folos vom dobêndi tótă lumea, décă ne vom pierde libertatea şi independenţa clerului şi a bisericei, şi ne vom despărţi de către scumpul nostru popor, cu care dimpreună ni-am amestecat sute de anî lacremile şi suspinele.

Dixi et salvavi animam meam!

Un preot român gr.-cat.

SCIRILE ḐILEI.

— 4 (16) Iulie.

Jidanii pretind dreptur͡î. O fóiă jidovéscă se plânge, că între 394 membri ai camerei magnaţilor, nu se află decât doi Jidanî. Acésta este o batjocură pentru „*naţiunea jidovéscă*“ din Ungaria, căcî — după socotéla fóiei „naţionale“ jidovescî — *cel puţin 12 dintre membri camerei magnaţilor trebue sě fiă Jidanî.* Acesta este cel mai nou „postulat“ al „naţiunei“ recipiate. Décă guvernul nu va realisa acest „postulat“ al lor, va contrage asupră-şî acusaţiunea, de-a fi „falsificat representanţa poporului!“ — O fóiă catolică înregistrând acéstă scire se întrébă: Óre, în adevěr la atâta a ajuns acéstă nenorocită ţéră, ca acum tóte cele 12 triburî ale lui Jacob sě pretindă a fi representate în camera magnatilor?

—o—

100,000 fl. defraudaţî. Din Nyiregyhaza se scrie, că agentul de asigurare Fodor, Maghiar fabricat cu 5 piţule din originalul Feldmann la insciinţarea direcţiunei de asigurare mutuală din Kisvarda, precum şi la mai multe arătărî făcute contra lui, a fost ḑilele acestea arestat la judecătoria din Nyiregyhaza. Perciunatul este acusat, că cu ocasiunea asigurărilor pe viéţă, el încă şi-a asigurat buzunarul cu 100,000 fl. Se speréză, că afară de Fodor vor mai fi arestaţî şi alţî tovarăşî de „patriotism“ ai lui.

—o—

Favorurî pentru coloniştî în Rusia. Deórece, tóte sforţările guvernului rusesc, de a colonisa cósta Murman a oceanului glacial şi a ameliora situaţiunea în acele locurî nu au avut succes, guvernul rus a promis tuturor imigranţilor liberarea de serviciul militar, de tot felul de contribuţiî către stat şi chiar împrumuturî spre a înlesni stabilirea în acea cóstă, care conţine multe bogăţii naturale.

—o—

Un jubileu al căilor ferate ungare. In ḑiua de 15 Iulie n. c. s'au împlinit 50 de anî, de când s'a deschis prima liniă ferată pe teritoriul Ungariei. Anume în ḑiua de 15 Iulie 1846 s'a predat în mod solemn comunicaţiunei linia ferată dela Pesta până la Vaţ, prin care s'a deschis prima cale ferată pe teritoriu ungar.

—o—

Nazarenismul în Ungaria. Se scrie, că în comitatul Baranya au început a se înmulţi în timpul din urmă Nazarenenii în

---

din picior Domnilor noştri. Kogălniceanu trebui sě aştepte până la 1848. Când mai târziu (1855) i-se aruncară în faţă ca o insultă de către Iacob Mureşianu pasagiele elogióse pentru Rusia, Kogălniceanu se apěra ḑicênd, că ele i s'au impus *ex officio* şi că fără dînsele nu 'i s'ar fi învoit tipărirea volumului, şi apoi adăuga: „Chiar décă acele opiniî ar fi fost ale mele, încă este mai bine sě greşesc prin lipsa de experienţă la vîrsta de 18 anî, ce aveam când am lucrat Istoria Principatelor, şi sě mě întorc pe calea dreaptă la vîrsta de 30 de anî, de cât sě fiu liberal la 18 anî, ér în vîrsta cóptă sě ajung mai absolut decât Ţarul Rusiei, renegând tóte nobilele credinţe ale frumósei juneţe, precum au făcut mulţî eroi cântaţî de d-ta. Si apoi Domnul meu, alta era protecţia ruséscă dela 1829 până la 1836, când am scris *Historie de la Valachie,* şi alta au fost dela 1837 încóce. Tractatul dela Adrianopol ne chezăşuia capitulaţiile nóstre. Nota contelui Nesselrode din 1848 ne contesta chiar naţionalitatea.

(Va urma.) Angel Demetriescu.

O Biblia a Negrilor.

Cum a gonit poporul pe Obajaka.

(5) (Urmare).

Obajaka se lăsă sě fiă amăgit de succesul puterei lui. Ambiţiunea îl făcu sě-şî piérdă mintea. Nu mai cunoscu nicî o měsură. Se făcu nesuferit tuturor, find-că abusa de puterea, pe care 'i-o da cunoscinţa lui de farmece şi de sorţî. Nu mai era rege, nu mai era tată, nu mai era babă, ci un stăpân rěu, tiran. Robii lui jefuiau de multe orî târgul şi hoţii nu respectau nicî o locuinţă.

Insě bětrânii şi căpeteniile casei poporului nu voira sě'l omóre, find-că era copilul lui Oranyan şi persóna lui era sfântă. Hotărîră numai sě'l gonéscă din oraş.

După ce păşi el afară din pórta oraşului Oyo, plecând în exil, Obajaka se întórse către mulţimea, care se luase după dênsul; el audise, că mai mulţî ómeni vorbeau rece de dênsul, le vorbi astfel:

„Mě goniţî departe de voi, ca pe un lucru spurcat, ca pe un *akala*[1]), sě sciţî însě, că *uchorinul*[2]) nu 'şî are pěrechea între arborî, sě sciţî, că mistreţul, orî cât de obosit ar fi, tot póte sě dea din códă[3]), sě sciţî, că udăturul trebue sě'şî acopere capul cu *eta*[4]) când vré sě tae un copac.

„Intr'o ḑi o sě vě pară rěu despre regele vostru; o sě aveţî nevoe de puterea lui; aveţî sě'l chiămaţî înapoi şi aveţî sě fiţî prea fericiţî décă vě va asculta el!“

Obajaka prevedea, ce o sě se întémple.

Copii lui Obajaka.

In întâia parte a regnului sěu, Obajaka făcuse mulţî copii şi la comunicase o parte din partea sa.

Ca şi copii lui Oranyan, copii lui Obajaka nu muriră.

Afară însě de întâiul născut, Agaoja, al căruî destin fu ca al celorlalţî ómeni, se duseră sě se odihnéscă de vii în sînul pămêntului, unde locuesc şi adî.

Jorubii din vremurile vechî, carî erau ómenI evlavioşi, făcuseră fetişî frumoşî în oraşele unde se coborîră în pămênt fii lui Obajaka. Pentru ce óre rěsbóele au nimicit oraşele acestea, pentru-ce au nimicit pe fetişî şi locurile sfinte unde se făceau jertfele?

In zadar va căuta cine-va altarul lui Ajuwon; oraşul care avea numele acestui fiu al lui Obajaka nu mai esistă. Şi Omogba care intră în pămênt în Kobo, nu mai are templu, nu mai are oraş.

Şi Memie, al căruî fetiş aparţinea oraşului Sabe!

Şi cine şi-ar mai aduce aminte de marele oraş Jakuta, unde ómenii se rugau lui Lăla, fiiul preferat al lui Obajaka, décă cântăreţii de pe atuncî nu i-ar fi păstrat memoria în poemele lor.

Şi Banyane, fiica întâiu născută a lui Obajaka, virgină, care era aşa de frumósă, încât o iubeau toţî ómenii unde este fetişul sěu? Banyane este şi adî în inima tuturor ómenilor, fiind-că era frumósă, are totdeuna *alaso,* preoţî, slujitorî şi slujitóre*).

[1]) *Akala* este vulturul, animal spurcat, care nu póte fi întrebuinţat pentru jertfe.

[2]) Arbor fermecat şi protejat de duhurî, carî ucid pe omul destul de îndrăsneţ ca sě dea cu toporul în el.

[3]) Negrii pretind, că mistreţul dă din códă orî-când simte ce are sě 'i-se întémple.

[4]) Pulbere fermecată, pe care ómenii carî tae copacii trebue sě şî-o scuture pe cap ca sě nu li-se întémple s'atingă de un copac sfînt.

*) Multe persóne se închină acestei prinţese, acestei virgine — ḑeiţe care pare că a simbolisat frumseţea femeiî. Bărbaţiî

mod bătĕtor la ochĭ. In comuna Dalyok, de lângă Mohaciu, unde și până acum erau multĭ Nazareneni, în dilele din urmă au mai trecut încă patru familii, carĭ până aci se ţineau de biserica catolică. Familiile acestea sunt croate și au bogăţii marĭ. Tot acum de curênd și-au insinuat la fisolgăbirĕul din Mohaciu trecerea lor la nazarenism șépte femei și opt bărbaţĭ, carĭ făceau parte din biserica reformată. Trecerile acestea în masse au produs mare sensaţiă în acele părţĭ.

—o—

O dramă îngrozitóre. In comuna Udvard de lângă Comorn s'a petrecut dilele acestea o dramă înfiorătóre. Proprietarul Bachl János, iritat din causa unui proces pentru moștenire, ce-l avea cu membrii familiei sale, într'o diminéţă și-a împușcat mai întâiŭ soţia, apoi pe-o fiică de 18 anĭ a sa; după acésta ţinti pistolul asupra unui fiiu de 14 anĭ al sĕu, care tocmai atuncĭ sosise acasă dela scólă pe vacanţă. Bietul băeat, vĕdênd ce-l aștéptă, voi sĕ sară prin feréstră, dér atuncĭ glonţul îl nemeri și pe el, rĕsturnându-l la pământ. Un alt fiiu, în etate de 5 anĭ, se ascunse sub pat, rĕmânênd in viéţă. Sĕlbaticul tată puse sfîrșit monstruosităţii sale prin aceea, că se împușcă și pe sine.

—o—

Botezarea unei familii jidovescĭ. Jidanul Lévai Henrik, membru al camerei magnaţilor și director al unei societăţĭ de asigurare unguresc, a fost botezat Dumineca trecută din partea episcopului catolic Zalka din Györ, împreună cu soţia și un fiiu al sĕu. Botezul s'a făcut cu mare pompă, dându-se fiă-căruia dintre cei botezaţĭ nume nouĕ.

—o—

Ospeţii, carĭ vin la Brașov, pot afla cele mai bune, mai curate și mai higienice odăi la **Villa Kertsch**, aflătóre pe promenada cea mare a orașului, în nemijlocită apropiare de gara tramvaiului, așa că nicĭ nu mai trebue birje. Odăi multe și pe ales, clădite în stil modern și elegant mobilate, cu așternut nou, mobile nouĕ, serviciu promt, ér bacșișurĭ nu se dau. In grădină restaurant și musică mai în fiă-care di. Se pot închiria odăi și apartamente întregĭ cu luna, cu sĕptĕmâna și cu diua, costând după plac dela 1 fl. până la 4 fl. la di.

Atentatul asupra lui Faure.

Puţin a lipsit, ca actualul președinte al republicei francese, Felix *Faure*, sĕ nu aibă și el aceeașĭ sórte, ca și antecesorul sĕu Carnot.

După cum ni s'a anunţat în telegrama de erĭ, un atentat s'a făcut la viéţa lui, care însĕ din norocire n'a succes, atentatorul a fost prins, ér Faure a rĕmas neatins. Telegramele din Paris comunică următórele amĕnunte asupra atentatului:

Alaltăerĭ, la órele $2^1/_2$, președintele republicei plecă din palatul Elysée cu trăsura cu patru cai, ca sĕ facă o revistă militară. In aceeașĭ trăsură se mai afla ministrul-președinte *Meline* și doi generalĭ, ér la urmă veniau în alte douĕ calesce, în carĭ se aflau oficerii cortegiului militar.

In tot parcursul lui Faure 'i-s'au făcut ovaţiunĭ entusiaste din partea publicului. In momentul, când trăsura sa a ajuns la destinaţiune, un bărbat bine îmbrăcat, ca de 40 de anĭ, ce stetea rădimat de-un arbore, trase douĕ descărcăturĭ de revolver asupra președintelui, care însĕ n'a fost nemerit. La moment atentatorul a fost impresurat de mulţime și n'a lipsit mult, ca el sĕ fiă sfâșiat din partea acesteia, décă n'ar fi intrevenit imediat poliţia, care pe atentator l'a prins și sub escortă l'a dus la secţia de poliţiă.

El se numesce *François*, — e acelașĭ François, care nu de mult a aruncat în camera deputaţilor micĭ bucăţĭ de hârtiă. La interogator el a mărturisit, că e scriitor și că a publicat o carte întitulată „Masques“. In momentul, când a fost prins, nu avea la el nicĭ un ban. Dice, că a voit numai sĕ atragă atenţiunea publică asupra lui și de aceea a împușcat. In revolver mai avea încă trei glónţe. Acum e arestat.

Principele de Muntenegru.

De vre-o câte-va dile se vorbesce mult, atât în cercurile politice, cât și în pressă, despre principele Nichiţa de Muntenegru, din incidentul visitei, ce a făcut'o el regelui Alexandru al Serbiei.

Combinaţiunĭ peste combinaţiunĭ se fac cu privire la acéstă visită, atribuindu-se scopurĭ politice. Din tóte însĕ reese, că e vorba de-o legătură amicală și politică între cei „doi amicĭ“ ai rĕposatului Ţar Alecsandru.

Diarul oficios și autorisat al alianţei franco-ruse, „*Le Nord*“, care apare în Paris, într'un numĕr mai recent scris de Ch. de *Lorbac*, se ocupă cu principele Nichiţa al Muntenegrului.

Credem a face un serviciu cetitorilor noștri, reproducênd unele pasagii mai marcante din acest articol, din care se vĕd sentimentele, ce le nutresc cercurile oficióse francese și ruse pentru prinţul Munţilor negrii. Acésta o facem cu atât mai vêrtos, cu cât se pare, că cestiunea orientală întră într'o nouĕ fasă.

„Suveranul Munţilor negrii, dice diarul „Le Nord“, este pentru noi îndoit atât de scump, deórece el este amicul Franciei și al Rusiei. Simţĕmintele sale galofile datéză de multă vreme; ele s'au arătat în epoca aceea, când tênĕrul prinţ urma cursurile în Paris la liceul Louis le Grand... Din suvenirile mele amintesc faimosul toast, care l'a ridicat Alexandru III în Peterhoff, în sănĕtatea lui Nichiţa, cu ocasiunea căsĕtoriei ficei sale Miliţa cu marele duce Petru Michailovicĭ. La desert împĕratul Alexandru III dise: „Beau în sănĕtatea prinţului de Muntenegru, unicul amic fidel și sincer al Rusiei!“

După ce spune efectul colosal, pe care l'a provocat acest toast în pressa europénă, dice, că legătura între Muntenegru și Rusia este inalterabilă și că acum s'a alăturat și amiciţia Serbiei.

In curênd prinţul Ferdinand și regele Alexandru se vor întruni cu toţii în Cetigne la serbările jubileului dinastiei prinţului de Muntenegru.

„Am vorbit, încheie d-l de *Lorbac*, despre marea simpatiă a Ţarului Alexandru III faţă de prinţul Nichiţa. La sfêrșit amintesc, că Ţarul Nicolae II a dat „fidelului și sincerului amic al Rusiei“ ca cadou o bateriă de artilerie perfecţionată și 30,000 de cartușe modelate“.

Acest cadou își are preţul sĕu, în mânile întreprindilor locuitorĭ ai Munţilor negri.

Turburările din Creta.

Se anunţă din Canea diarului „Times“, că patru sate turcescĭ au fost incendiate în împrejurimile orașului Retimo.

Adunarea cretană s'a întrunit în 13 Iulie după amédĭ. O telegramă din Atena anunţă: Berovicĭ a cetit decretul de convocare în limba turcéscă, ceea ce a provocat protestărĭ din partea deputaţilor creștinĭ. Guvernatorul pretextând necunóscerea regulamentului, incidentul a fost închis. Creștinii cer amânarea adunării spre a sci, décă pot sĕ formuleze reclamaţiunile lor într'o ședinţă publică, la care participă Turcii. Creștinii declară, că vor aștepta rĕspunsul guvernului pentru a decide décă se vor întruni, căcĭ ei consideră ca nefolositóre presenţa Turcilor.

La Kalyres, în provincia Apokorona, s'au produs Dumineca incidente grave. Nisce insurgenţĭ vĕdênd de pe ţĕrm, că o barcă turcéscă urmărea o luntre în care se aflau creștinĭ, au tras focurĭ. Imbarcaţiunea turcéscă ajungênd la ţĕrm, creștinii au omorît echipagiul sĕu, compus din nouă mateloţĭ. Corabia turcéscă căreia aparţinea îmbarcaţiunea a tras cu ghiulele asupra femeilor și copiilor, carĭ staţionau pe cóstă. Nu se cunósce numĕrul persónelor omorîte.

Consulii au protestat pe lângă guvernatorul general, considerând acţiunea Turcilor ca o ruptură a armistiţiului.

Cas de mórte înfiorător.

Roșia-montană, Iulie 1896.

Basiliu G. Cioban, student la gimnasiul din Brad, avênd mare plăcere totdéuna de-a intra în minele de aur, a mers și Miercurĭ în 8 Iulie st. n. după amédĭ cu unchiul dênsului într'o mină, cu numele „*La Onea*“, unde abia a petrecut câte-va minute și, deslipindu-se o piétră mare de sus, a cădut pe dênsul, rupêndu-i pieptul și plumânile.

Sĕrmanul nenorocit, în chinul și durerile sale teribile, numai atâta a putut dice, sĕ-l lase sĕ dórmă, ér scoţêndu-l afară, numai decât au fost avisaţĭ părinţii. Fiind însĕ numai mama lui acasă, acésta a alergat la dênsul numai decât, aflându-l încă consciu, dér nu putea grăi nimic, căcĭ îl îneca sângele, ce-i eșia pe gură. Vĕdênd el pe iubita lui mamă, se uita rugător la ea, curgêndu-i lacrimĭ amestecate cu sânge, ér în câte-va minute în braţele mamei sale a adormit pe veciă.

Inmormêntarea lui a fost Vinerĭ la 5 óre, cênd, sdrobiţĭ de durere, au sosit sora lui d-ra Maria Cioban, profesóră la internatul din Sibiu și fraţii lui Aureliu, iurist, Virgiliu st. cl. VIII g. și Pompiliu st. cl. VII gimn.

Conductul funebru a fost fórte frumos. Mai multe domnișóre de etatea lui, îmbrăcate în alb, duceau fiă-care câte-o cunună de florĭ și o lumină aprinsă. Băeșii (lucrătorii) dela minele erariale regescĭ, in corpore, îmbrăcaţĭ toţĭ în negru, duceau flamurile de doliu ale societăţii.

Lume multă a petrecut sicriul până la biserica gr. or., unde s'a ţinut serviciul funebru, și de-acolo până la mormênt. Pe rĕposatul, care abia avea etatea de 14 anĭ, îl jălesc nemângăiaţii sĕi părinţĭ Basiliu și Iustina Cioban, Maria Cioban soră; Aureliu, Virgiliu și Pompiliu, ca fraţĭ.

De-odată cu studentul Cioban, în acelașĭ loc și-a mai aflat mórtea și îngrijitorul acelei mine, *George Morariu*, lăsând în urma sa pe nemângăiata lui soţiă cu 6 copii micĭ.

S. G.

SCIRI ULTIME.

Berlin, 15 Iulie In armata germană se vor introduce la tómnă în fiă-care divisiune compănii de bicicliștĭ,

Agram, 15 Iulie. Banul Croaţiei, Khuen, și-a luat un concediu și merge la Ischl. Se crede, că la cas, décă tractările asupra pactului între Austria și Ungaria n'ar reuși, contele Khuen e destinat a lua locul ministrului Banffy.

Roma, 15 Iulie. Agenţia Stefani anunţă constituirea noului cabinet italian în următorul mod: Ministru-președinte, de interne și de esterne provisor: *Rudini;* de marină: *Brin;* de rĕsboiŭ: *Luigi-Pellone;* de justiţiă: *Costa*; de finance: *Branca*; tesaure: *Luzzatti*; lucrărĭ publice: Iuliu *Prinetti;* instrucţiune publică: *Gianturco;* de agricultură: *Giucciardini;* de postă și telegraf: Emil, ér *Codronchi*; ministru fără portofoliu (comisar al Siciliei.)

DIVERSE.

Căldurĭ marĭ în Norvegia. In unele părţĭ sudice ale Norvegiei actualmente este o căldură nespus de mare. Din orașul Harstadt se scrie, că la 3 Iulie n. c. acolo era o căldură la sóre de 34 grade R. (42°C.) In Bodö a fost o căldură de 20·8°C., în Haparanda la colţul nordic al sînului marei bottnice 24·1°C., la Vardó lângă marea înghețată, unde damele îndată ce termometrul se ridică ceva mai sus de zero póртă haine deschise, a fost o căldură de 7·8°C.

Statistica condamnaţilor la mórte în Ungaria. După „Iogtudományi Közlöny“ în Ungaria dela anul 1880—1895 au fost condamnaţĭ la mórte 89, esecutaţĭ au fost 35, inainte de a fi esecutaţĭ au murit 3, graţiaţĭ au fost 51. De-acĭ se vede, că mai mult ca $^2/_3$ părţĭ dintre condamnaţĭ au fost graţiaţĭ.

Escriere de concurs.

pentru 12 stipendii în „*Internatul din Beiuș a fetelor orfane de preot din diecesa gr. cat. română de Oradea-Mare, împreunată cu scólă civilă*“, pe anul scolastic 1896/7.

La aceste stipendii pot concura în prima liniă fetiţe orfane de preot din diecesa gr. cat. de Oradea-Mare.

Stipendiste nu pot fi, decât fetiţe de religiunea gr. catolică.

Vor fi primite eleve de I.—IV. clasă ale scólelor elementarĭ poporalĭ și deocamdată pe cursul I și al II-lea al scólei civile. Solvente încă se vor póte primi în internat.

Solventele plătesc: la an suma de 150 fl. în douĕ séu cel mult în 4 rate anticipative; o tacsă anuală de 2 fl. pentru înscriere, ce se va solvi la întrare; didactru pentru scóla civilă 6 fl.; pentru scóla elementară poporală 2 fl. 85 cr. Alte tacse nu se vor solvi decât pentru acele eleve, carĭ doresc a învĕţa limba francesă și fortepianul; aceste tacse însĕ vor fi cât se póte mai moderate.

Cărţile trebuincióse, materialul de scris, de desemn, de lucru de mână, se înţelege nu se cuprind în taxele amintite, ci aceste spese sunt datóre a-le suporta atât elevele, cât și cele stipendiate.

Cum a domnit Sango.

După-ce goniră pe Obajaka, după ce se întórseră spionii, carĭ urmăriseră pe regele exilat și spuseră, că el trăia liniștit între Egbașĭ, bĕtrânii și căpeteniile casei poporului aleseră ca rege pe Sango, fratele detronatului. Sango era om înţelept și dibaciŭ; cunoscea și el multe farmece. Scia mai cu sémă o vrajă, care'l făcea peste mĕsură de puternic, fiind-că provoca tunetul și focul orĭ-când voia.

Era însĕ prudent. Așa că bĕtrânii și căpeteniile se bucurau că'l aleseseră rege.

Mulţime de dușmanĭ, geloșĭ de mărirea poporului Oyo, făcură alianţă între dênșii, ca sĕ nu mai plătéscă tributul și atacară orașul. Bĕtrânii și căpeteniile de casă rugară atuncĭ pe Sango, sĕ'șĭ întrebuinţeze tótă puterea, ca sĕ'șĭ apere poporul.

Sango sfătui pe popor sĕ se ascundă fiă-care în casa sa, și el se duse singur afară din zidurile orașului înaintea dușmanilor. Atuncĭ produse tunetul, produse focul, și fu un măcel îngrozitor: toţĭ ómenii carĭ atacau orașul, fură nimiciţĭ până la cel din urmă. Și câmpiile fură rĕu pustiite, și poporul Oyo se înfricoșă de puterea regelui sĕu.

In vremea aceea erau mulţĭ ómenĭ învĕţaţĭ carĭ cunosceau sorţii. Și între dușmanii, carĭ atacaseră Oyo se găsiau vracĭ. Unul din vracii aceștia, anume Olowu, un om fórte învĕţat, care scia multe farmece, cuteză sĕ atace pe Sango, cu tótă reputaţia lui grozavă.

Olowu putea sĕ se încunjure cu fier în momentele critice; până atuncĭ sciuse totdéuna sĕ scape de loviturile dușmanilor. Lupta lui cu Sango fù grozavă și ţinù multă vreme. Insĕ regele din Oyo era cel mai tare și bătù pe Olowu. Insĕ nu'l omorî.

Atuncĭ, rușinat că fusese biruit, rușinat că biruitorul îi dăruise viéţa, Olowu se retrase în pustiu și nimenĭ nu'l mai vĕdù. Acolo murì el de rușine. Și lumea de pe pământul întreg avù frică de Sango.

(Va urma.) **I. S. Spartali.**

și femeile carĭ și-au închinat viéţa ei póртă pe vêrful capului, care este peste tot ras, douĕ șuviţe de pĕr împletit.

Fiă-care elevă primită se aducă cu sine: Schimburĭ și fuste 6 din fiă-care, 12 batiste, cel puțin 6 ciorapĭ (strimfli) de colóre închisă, 1 ploar, încălțăminte trebuincióse și superindumentele de lipsă cu mantea de véră și iérnă. O saltea (strohsack), o plapomă, 3 ciarșafurĭ (lepedee de pat), 3 ciarșafurĭ de plapomă, 4 fețe albe de perină, 1—2 perinĭ, 3 servete, 4 ștergare, 2 peptenĭ unul de și altul rar, perie de dințĭ, de haine și de călțăminte, și săpun.

Elevele din internat vor primi *uniformă*, care constă din o haină, 2 șurțe în forma unei haine, o pălăria de vară, carĭ se procură în Beiuș sub conducerea direcțiunei internatului. Prețul uniformei *este cuprins* în suma amintită de 150 fl.

Suplicantele au sĕ-șĭ înainteze petițiunile pentru primire la: Veneratul Ordinariat diecesan gr. cat. de Oradea-Mare până în 15 August a. c.

Petițiunile sunt de-a se instrui: 1) cu carte de botez; 2) Testimoniu scolastic; 3) atestat medical; 4) atestat de revaccinare. Doritórele de-a obține stipendiu vor aclude și un atestat comunal despre posiția și starea materială a lor, eventual a părinților lor.

Elevele din internat vor primi următórea provisiune: cuartir, întreținere, afară de órele de prelecțiunĭ vor avé în anumite óre din ḑi óra de conversațiă în limba maghiară, germană, eventual și în limba francesă.

Elevele scólei poporalĭ vor cerceta scóla elementară poporală de stat din loc, ér elevele scólei civile de cursul I. și al II-lea în scóla internatului.

Cursul al III-lea și al IV-lea de scóla civilă se va deschide cu începutul anului scolastic 1897/8.

Beiuș, 7 Iulie 1896.

Direcțiunea.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Publicare de concurs.

La **„Internatul din Beiuș a fetelor orfane de preot din diecesa gr. c. româna din Oradea-Mare împreunat cu școlă civilă“**, pe anul școlastic 1896/7, se escriu următórele concurse:

1) Unul pentru o directóră a internatului și școlei civile de-odată, care are sĕ fiă cualificată pentru școlele civile din grupa limbistică-istorică, eventual matematică-sciințele naturalĭ.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) soluțiune anuală de 800 fl., b) cuartir și întreținere în internat.

2) Altul de o învĕțătóră cualificată pentru școlele civile din grupa: matematică-sciințele naturalĭ, respective limbistică-istorică, care va împlini și afacerile domestice din internat prin statute precisate.

Emolumentele învĕțătórei sunt: a) Soluțiune anuală de 500 fl., b) cuartir și întreținere în internat.

3) Un post de guvèrnantă. Guvernanta va avé: a) Soluțiune anuală de 200 fl., b) cuartir și întreținere în internat și după un serviciu consciențios de 5 anĭ, un adaus de 50 fl.

4) Un post de bonă. Emolumentele bonei vor fi: a) Soluțiune anuală de 150 fl., b) cuartir și întreținere în internat și după un serviciu consciențios de 5 anĭ un adaus de 50 fl.

Competentele la aceste posturĭ trebue sĕ fiă de religiunea gr. cat.

Directóra și învĕțătórea sĕ posédă pe lângă limba maternă română, limba *maghiară* și *germană*, carĭ vorbesc l. francesă, orĭ pot da instrucțiă și în forte-pian vor fi preferite.

Guvernanta și bona trebue sĕ scie conversa și în limba maghiară și germână.

Petițiunile instruite: 1) cu carte de botez; 2) testimoniu de cualificațiune; 3) eventual alte acte despre anterioră aplicațiă; 4) atestat medical; 5) adeverințǎ despre starea familiară — sunt de a se înainta la Veneratul Ordinariat diecesan gr. cat. de Oradea-Mare, până în 10 August a. c.

Directóra și învĕțătórea după un an de probă sĕ vor definitiva.

Beiuș, 7 Iulie 1896.

Direcțiunea.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Iulie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.70
Renta de coróne ung. 4%	99.60
Impr. căil. fer. ung. in aur 4½%	124.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.90
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.60
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	152.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	139.25
Renta de hârtie austr.	101.80
Renta de argint austr.	101.95
Renta de aur austr.	128.50
Losurĭ din 1860	147.75
Acții de ale Băncei austro-ungară.	980.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	393.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	365.25
Napoleondorĭ	9.51
Mărcĭ imperiale germane	58.75
London vista	119.80
Paris vista	47.62½
Rente de coróne austr. 4%	101.20
Note italiene	44.45

Cursul pietei Brașov.

Din 16 Iulie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.46	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.49	Vênd.	9.52
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	126.½	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75		Vênd.	101.75

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenu de persón.
10 —	8.05		8 05	2 00	pl.	Viena	sos.	1.55		1.55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2 31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3 03	2.50		Mezö-Telegd		10.07	7.10	2.01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12 20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5.55	sos.	Clușiu	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr.pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27		Apahida			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4.45	7.27		Ghiriș		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea		Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11 49	6.08			Uioara			2.49		2.08	4.27
11 09	1 16	11.59	6 19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6.57	8.17		Aiud			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuș	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1 30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	3.06
12.33		2.08				Creciunel			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blașiu		2.48	12.40	7 30	11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa			12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	2.15	11.41	6.56	11.10	1.35
2.13	1.02	3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6 54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaș			10.55	6.41	10.48	12.45
3 04	1.39	4.45		10.22		Elisabetopol		1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5 27		10.51		Sighișóra		1.06	9.42	5.53	9.43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12		Hașfalĕu		12.52	9.12	5.32	9.19	11.16
5 34	3 30	7.50		12.26		Homorod		11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6 12		8.37		12.58		Agoștonfalva			7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15		Apața		11 11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra			5.58	3.16	6 33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Brașov	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11.—	6 40	2 19	pl.		sos.	10 05	5.20	2.18		9.08
4.40	5 59	12.26	7.30	3 01		Timiș		9.39	4.14	1 42	5.20	8.28
5.10	6.29	1 11	8.00	3.31		Predeal		9.12	3.32	1.12	4.14	8.01
12.00	11.25	8 30	10.05 Sinaia	9.30	sos.	Bucuresci	pl.	5 35	9.15	8.35	3.32	3.15

Din 1 Iunie în totă Jôia și în serbător cat. și or. comunică la Sinaia.

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenu mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenu de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenu mixtu
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoșŭ		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorheiu	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ					trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	12.57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29			8.57
	6.16		3.58			Avrig		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	4.30	Brașov	7.44	1.29	8 31
10.28	6.36	5.49	Zêrneștĭ	6.20	12.05	7 20

Mureș-Ludoș — Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vinerĕ circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	Numai Lunia comunică 12 41	N. Marța comunică	Țagu-Budatelicŭ	Circulă numai Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8 33	3.02		Lecința		2.48	7.43
9 07	3 41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6 52
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5.55

Arad — Timișóra

6.20	11.25	5.		Aradŭ		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișóra		8:20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5 10	Segedin	6.05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfaleu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.